TRAVERTINO

Parcs Naturals
de la Comunitat Valenciana

GENERALITAT VALENCIANA

parc natural de chera-sot de chera

BUTLLETÍ QUADRIMESTRAL DEL PARC NATURAL CHERA-SOT DE CHERA

Nº 15. GENER-ABRIL 2022

Ecoansietat

CONCEPTE

Temor crònic a patir un cataclisme ambiental produït en observar l'impacte aparentment irrevocable del **canvi climàtic** i la **preocupació** associada pel futur propi i de les pròximes generacions.

L'ecoansietat **no afecta a tothom per igual**. De fet, sol calar més en aquells més conscienciats amb la protecció del medi ambient. Entre els símptomes, podem enumerar els següents: quadres lleugers d'ansietat, estrés, alteracions del son, nerviosisme, etc.

Com podem superar l'ecoansietat?

A més de treballar la regulació emocional, aportar el nostre granet d'arena a l'hora de frenar el canvi climàtic, ens ajuda a reduir la culpabilitat i provocar un canvi de consciència que ajude a la presa de decisions futures.

Imatge portada: Xiqueta amb caçapapallones al Barranco del Agua (Chera)
Imatge dreta: Manifestació contra el canvi climàtic
Imatge esquerra: Eruga de *Papilio machaon*

ÍNDEX

04 EDITORIAL

EL CICLISME DE MUNTANYA I ELS PARCS NATURALS

05 COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ

- CANVI CLIMÀTIC AL MEDITERRANI
- QUINES DADES ENS OFEREIXEN LES PAPALLONES?

08 COL·LABORACIONS

- EXPOSICIÓ D'INSECTES AL MUSEU DE REQUENA

10 ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

- DÍA DE L'ARBRE 2022
- EL REATILLO, LLOGARET I RIU
- DESCOBRINT EL PARC NATURAL

12 CONSERVACIÓ I MANTENIMENT

- DESBROSSAMENT I PODES A LA CASETA DE LA PERDIZ
- RETIRADA DE LLENYA PER A EVITAR EL RISC D'INCENDI EN ALERTA 3
- PLUGES TORRENCIALS DE PRINCIPI DE PRIMAVERA

14 NOTÍCIES

15 PASSATEMPS I CURIOSITATS

EDITORIAL

EL CICLISME DE MUNTANYA I ELS PARCS NATURALS

La legislació que regulava la circulació de vehicles per terrenys forestals data de 1994, quan a penes existia la bicicleta de muntanya i no diferenciava els vehicles de motor dels vehicles sense motor, regulava a tots per igual. En 2008 es va actualitzar, distingint vehicles de motor i sense motor, quan la bicicleta de muntanya ja era una realitat, i s'harmonitzava així la llibertat de triar la manera de visitar la muntanya amb la conservació del medi natural. Ja que el ciclisme de muntanya és una activitat de baix impacte, com recull la UICN, actualment es permet la circulació per pistes i sendes forestals, on això no suposa un problema de conservació. Els espais naturals protegits es van crear abans de la norma de 2008 i van assumir la legislació de 1994, per la qual cosa no permeten l'ús de sendes a les bicicletes i encara que s'hauria d'haver actualitzat, no ho han fet, excepte aquest Parc. El ciclisme de muntanya sense sendes queda totalment amputat, per la qual cosa hem demandat el canvi durant molt de temps en infructuoses converses amb l'administració, en un enfrontament entre ús i conservació.

Creiem que es pot canviar el paradigma de la conservació i fer-ho molt millor del que s'ha fet fins ara. Com? Cal escoltar i obrir els ulls, dirigir el nostre enfocament i donar protagonisme als agents locals, per a poder posar en marxa el canvi i que tinga èxit. L'exemple ja existeix, són les "destinacions gestionades", són models que funcionen, com el cas d'Enduroland MTB a l'interior de Castelló.

Mantindre, recuperar i conservar les sendes o els camins tradicionals, en lloc de prohibir.

"Les sendes mantingudes generen economia a les zones rurals"

En aquestes destinacions tots guanyen, guanya el medi natural, la població, la societat, es genera benestar i felicitat. Totes les persones que estimem la muntanya entenem que la seua conservació és prioritària i estem disposats a col·laborar-hi. Com s'ha fet en aquest Parc, constituint un equip de treball format per clubs, comerços, agricultors, emprenedors, ajuntaments, agents mediambientals, el director conservador, la presidenta de la junta rectora, empreses de turisme actiu, associacions i federacions. Serà el teix que ens inspira? Que com creien els celtes era la porta entre mons.

Hem d'abandonar les fletxes enverinades amb la saba del teix, amb les quals abans ens enfrontàvem. I ara tots units per l'objectiu de conservar, fixar població, recuperar patrimoni i naturalesa, perquè es puga gaudir d'aquests entorns naturals amb garanties de conservació i tindre una experiència inoblidable, que faça que els usuaris primer coneguen, en acabant estimen, valoren i finalment protegisquen aquest entorn.

Somiem amb la promoció de la ruta del teix, que molts dels ciclistes que visiten el Parc desconeixen i ací es conserven poblacions significatives a les obagues. Si no ho coneixen pràcticament, ni ho veuen, no poden gaudir de la seua bellesa mil·lenària, ni del seu bell fruit que pren aquell color roig intens quan madura, que aporta un matís espectacular al paisatge. Esperem que a la seua ombra, puguem celebrar aquesta nova manera de gestionar.

Associació Ciclisme de Muntanya
Comunitat Valenciana

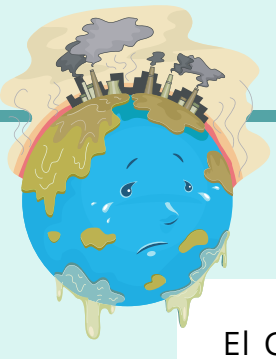

Canvi climàtic al Mediterrani

El Grup Intergovernamental d'Experts sobre Canvi Climàtic (més conegut per les seues sigles en anglés, **IPCC**) és una entitat científica creada en 1988 per l'Organització Meteorològica Mundial i el Programa de Nacions Unides per al Medi Ambient. Té per objecte proporcionar informació objectiva, clara, equilibrada i neutral de **l'estat actual de coneixements sobre el canvi climàtic** als responsables polítics i altres sectors interessats.

Des de l'inici de la seua labor en 1988, l'IPCC ha preparat cinc informes d'avaluació que consten de diversos volums. Es poden consultar en aquesta pàgina web. Ara es troba en el seu sisé cicle d'avaluació.

Regions del món per a les quals es projecta un augment de la sequera

Fuente: Informe Grupo de Trabajo I del IPCC (2021).

Els problemes que més ens concerneixen en la subregió mediterrània (que engloba tot Espanya llevat de les Canàries) són els següents:

- Es preveu un increment de l'aridesa i dels incendis forestals
- Es preveu un augment de les temperatures extremes, disminució de precipitació i disminució de la cobertura de neu
- El nivell del mar continuarà creixent a un ritme similar al global (pujarà entre 30 cm i 1 m)

En el Centre d'Educació Ambiental de la CV han creat un dossier on podem aprendre més sobre la crisi climàtica que vivim i què podem fer per a ajudar a frenar el canvi climàtic.

Us deixem unes accions que tots podem dur a terme

Pensa globalment, actua localment

Accions per a ajudar a frenar el canvi climàtic

Amb aquestes accions qualsevol persona pot contribuir a frenar el canvi climàtic. Cap, per senzilla que semble, és insignificant, i pot servir per a marcar la diferència.

S'ordenen de major a menor repercussió en les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

MAJOR REPERCUSSIÓ

MENOR REPERCUSSIÓ

PLANIFICA ELS TEUS VIATGES I EVITA VOLAR

L'avió és el mitjà de transport que més ha fet créixer la petjada de carboni en els últims anys. Abans d'iniciar un viatge valora les alternatives existents per al desplaçament.

Viatge de València a Barcelona
1 persona / 350 km

113 kg | 42,5 kg | 10,7 kg

Emissions de CO_2 / Font: EcoPassenger

En un viatge de curta i mitjana distància, el tren pot ser l'opció més sostenible.

CONTRACTA ENERGIA D'ORIGEN RENOVABLE

Contractar energia d'origen renovable és una opció perfectament viable. Hi ha companyies i cooperatives que subministren aquest tipus d'electricitat, i el canvi de contracte és un procés fàcil i accessible.

Per a garantir-ne l'origen podem consultar a:

SISTEMA DE GARANTIA D'ORIGEN I ETIQUETATGE DE L'ENERGIA

Disponible en:
Comissió Nacional dels Mercats

REDUEIX EL CONSUM DE CARN

La producció industrial de carn genera grans quantitats de CO_2 i metà, a més de fer un ús intensiu de l'aigua. Fruites, verdures i llegums tenen un comportament ambiental molt més eficient que la producció de carn.

Fruites, verdures i llegums

Fins a 13 vegades menys tones de CO_2 equivalent per cada milió de calories produïdes.

L'ONU confirma que optar per una dieta amb més percentatge deverdures, fruites i llegums reduiria les emissions associades a la producció d'aliments en un 70%.

USA EL TRANSPORT PÚBLIC I LA BICICLETA

El transport públic és una opció eficient per a reduir les emissions urbanes de CO_2: contamina menys que el vehicle privat, suposa un estalvi econòmic i disminueix el nombre de vehicles en circulació.

Trajecte de 3 km per ciutat

0,68 kg | 0,24 kg | 0,15 kg

Emissions de CO_2
Font: Oficina Catalana del Canvi Climàtic

La bicicleta representa el mitjà més eficient per a desplaçar-se per ciutat.

Quasi 19 milions de persones utilitzen la bicicleta amb alguna freqüència a Espanya.
Baròmetre de la bicicleta a Espanya 2017

COMPARTEIX EL COTXE, O NO L'UTILITZES

El cotxe representa el 15% de tota l'energia final consumida a Espanya i, aproximadament, la meitat de l'energia que consumeixen les famílies. El trànsit rodat suposa un 25% del total de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

Vehículo privado

1,2 personas → *1 coche*

Noves maneres de compartir cotxe:

COTXE MULTIUSUARI: llogar vehicles per períodes de temps curts.

COTXE COMPARTIT: ús compartit del vehicle amb altres passatgers.

AÏLLA ADEQUADAMENT EL TEU HABITATGE

Aïllar un habitatge consisteix a aconseguir que els elements en contacte amb l'exterior tinguen més resistència al pas del fred/calor. S'aconsegueix incorporant materials aïllants en murs exteriors, cobertes, barandat i sòls.

+A

La millora de l'aïllament tèrmic dels edificis redueix les emissions de diòxid de carboni en un 30%, per un menor consum d'energia en les instal·lacions tèrmiques dels edificis.

PLANTA ARBRES

És possible compensar les nostres emissions de CO_2 plantant arbres. Es pot col·laborar en el manteniment dels boscos donant suport a projectes de reforestació que duguen a terme entitats públiques i privades.

500.000 milions d'arbres

Per a absorbir un 25% del CO_2 present en l'atmosfera
Font: Science

Per a absorbir un 25% del CO_2 present en l'atmosfera seria necessari augmentar la superfície forestal en un 25%, la qual cosa suposa uns 500.000 milions d'arbres de nova plantació.

PARLA DE CANVI CLIMÀTIC

El canvi climàtic és una realitat rellevant que ha de moure consciències i condicionar decisions polítiques. És important tindre-ho present en les nostres converses i comentar-ho en xarxes socials.

És fonamental mantindre's informat consultant sempre fonts solvents i contrastades. Una bona referència d'informació rigorosa és l'IPCC.

REUTILITZA LA ROBA USADA

La indústria tèxtil té una petjada de carboni pròxima als 1.700 milions de tones de CO_2 anuals, la qual cosa, la converteix en la segona més contaminant del planeta; és responsable del 20% dels tòxics que s'aboquen en l'aigua.

Indústria tèxtil
1.700 milions de tones de CO_2/any

Font: WWF Suïza

Allargar la vida útil de la roba redueix l'ús de recursos com el cotó o el petroli, i afavoreix l'economia circular.

Quines dades ens ofereixen les papallones?

Per tercer any consecutiu, comencem el mes de març passat amb els censos de papallones diürnes dins del projecte eBMS (European Butterfly Monitoring Scheme).
Tots els censos són realitzats per voluntaris, agents mediambientals o institucions que volen aportar aquestes importants dades per a la ciència. En aquest informe eBMS d'àmbit estatal realitzat en 2021 hem pogut extraure dades interessants per al coneixement dels lepidòpters.

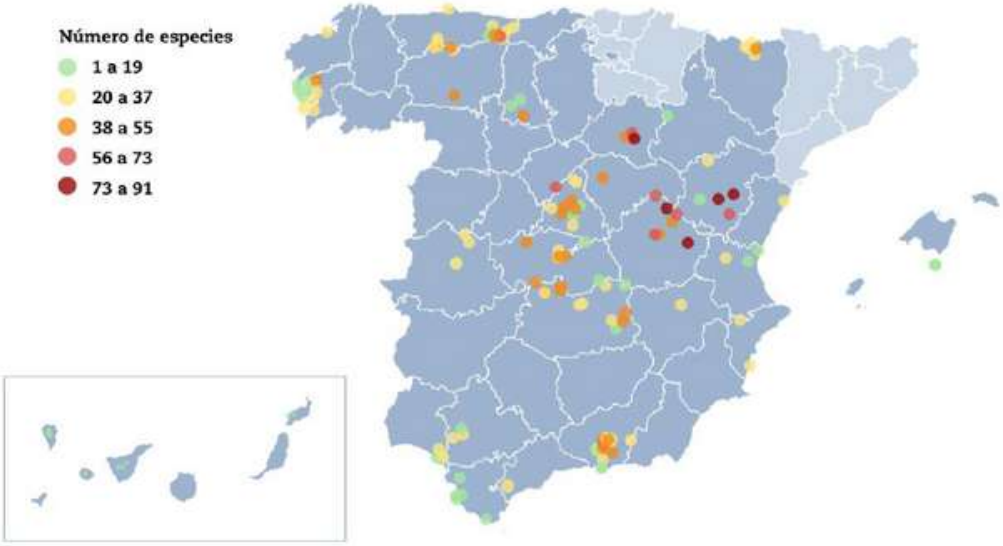

Total d'espècies de papallones registrades en els transsectes de BMS Espanya en 2021. Les zones blau clar corresponen a regions coordinades per Zerynthia i BMS Català.

A la Comunitat Valenciana hi ha actualment 6 censos eBMS actius (3 dels quals a la província de València). En el cens que realitzem anualment en la població de Sot de Chera, **en 2021 hem censat 31 espècies diferents de papallones**, les més comunes són *Pararge aegeria* i *Pieris rapae*. Es tracta d'un nombre interessant, tenint en compte que el llevant i el sud d'Espanya són les zones amb menor densitat de papallones a causa de l'efecte "península" on a mesura que ens allunyem del continent, el nombre de papallones que hi arriben és menor.

La zona mediterrània és una àrea d'especial rellevància per a la biodiversitat i una de les zones que més es veurà afectada pel canvi climàtic. Per això, **l'estudi de les papallones com a bioindicadors del canvi ambiental és de summa importància**, ja que són molt sensibles a contaminants, falta d'aliment, augment de temperatures i tenen cicles de vida curts.

EXPOSICIÓ D'INSECTES AL MUSEU DE REQUENA

INSECTES, UN MICROCOSMOS DE FORMES I COLORS

Després de 3 anys desenvolupant el Projecte d'Educació Ambiental "*Insectes, un món en miniatura*", des del Parc Natural ens sentim molt orgullosos d'haver creat aquesta col·laboració amb l'Ajuntament de Requena per a la celebració de la seua XVIII Setmana Mediambiental.

L'exposició pertanyent al Museu de la Biodiversitat d'Ibi, va ser prestada i exposada durant el mes de febrer al Museu Municipal de Requena, on els tècnics d'educació ambiental del Parc Natural de las Hoces del Cabriel i del Parc Natural de Chera-Sot de Chera, van poder transmetre als visitants la fascinació per aquest món en miniatura que constitueixen els insectes, que malgrat ser tan pròxims i nombrosos, continuen sent aquests grans desconeguts per a la població en general.

Cartell divulgatiu del Parc Natural de Chera-Sot de Chera per a anunciar l'exposició d'insectes.

Gràcies als panells interpretatius, maquetes d'insectes de gran format, caixes entomològiques i fotografies a gran escala, vam poder explicar curiositats com que les formigues pasturen pugons, les ales de les papallones estan compostes d'escates que reflecteixen la llum en diferents angles, o que hi ha algunes mosques molt espavilades que es disfressen d'abelles o vespes per a evitar que se les mengen.

Maquetes de formiga i papallona de l'exposició d'insectes

Així doncs, de dimarts a dissabte en horari de matí (10.30 a 14 h), quivolguera apropar-se al Museu Municipal de Requena ha pogut visitar de manera lliure l'exposició d'insectes.

Cartell divulgatiu de l'Aj. de Requena per a anunciar l'exposició d'insectes..

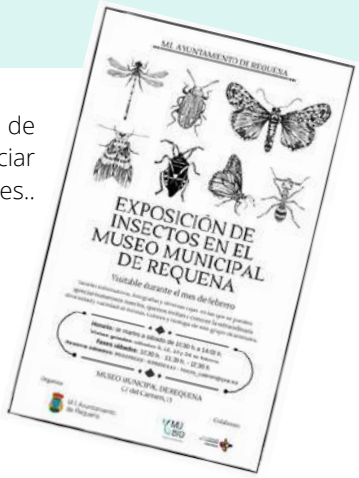

En resum, 161 visitants en caps de setmana i més de 1.000 xiquets i adolescents de diferents institucions educatives de Requena, Bunyol i Sot de Chera, han participat en aquesta singular exposició, en què han aprés una multitud de curiositats sobre els insectes, i en particular sobre les libèl·lules i parotets, ja que la segona part de l'exposició estava centrada en la biologia d'aquests diminuts però voraços depredadors.

Moltes gràcies per vindre a aprendre amb nosaltres!

DIA DE L'ARBRE 2022

Celebració Dia de l'Arbre 2022 amb voluntaris a Sot

Els mesos de gener i febrer, al Parc Natural de Chera-Sot de Chera no faltem a la cita per a celebrar el **Dia de l'Arbre** amb la població local i voluntaris. El diumenge 30 de gener, amb l'ajuda de 29 voluntaris, vam replantar murta, baladre i mallol en les ribes del riu Sot (Sot de Chera). Després de la **retirada de canya invasora** (*Arundo donax*) volem començar a recuperar el nostre **bosc riberenc** mediterrani amb aquest simbòlic gest.

Celebració Dia de l'Arbre 2022 amb el CRA La Serranía

Com no podia ser d'una altra manera, un altre any més, comptem amb la col·laboració dels alumnes dels Col·legis Rurals Agrupats de Chera i Sot de Chera.

El dilluns 21 de febrer, continuem amb les plantacions de **murta, baladre i mallol** a la ribera del riu Sot amb els alumnes del CRA La Serranía, de Sot de Chera. D'ací a pocs anys tindrem de nou un exuberant bosc de ribera mediterrani!

Celebració Dia de l'Arbre 2022 amb el CRA El Tejo

I per a finalitzar aquesta bonica campanya, el dijous 24 de febrer, amb l'ajuda dels alumnes del CRA El Tejo, de Chera, vam plantar **carrasques** i diversos tipus de **pins** al Barranco del Agua. A més, vam tindre la sort de comptar amb la col·laboració dels **agents mediambientals** de la demarcació de Requena, les explicacions dels quals ens van ajudar a entendre la importància de perseverar amb aquesta crucial labor.

EL REATILLO, LLOGARET I RIU

RUTA GUIADA

Parada durant la ruta en el Charco de Las Lumbres (Chera)

El riu Reatillo, amb els seus escassos 35 km de recorregut, constitueix un magnífic exemple de rierol de mitja muntanya mediterrània. Part del seu traçat discorre de manera **subterrània** i part en superfície, amb un traçat discontinu que propicia l'aparició d'embassades i xicotets gorgs molt importants per a la fauna local (especialment per a la **tortuga de rierol**).
Com tot riu mediterrani, el seu cabal varia depenent de l'època de l'any, i té períodes de grans **sequeres** en què queden trams inconnexos amb períodes de **pluges torrencials** i gran cabal.

En aquesta ruta hem pogut descobrir la bellesa d'aquest riu, a més d'acostar-nos al llogaret del mateix nom, pertanyent al terme de Siete Aguas.

DESCOBRINT EL PARC NATURAL

JORNADA DIVULGATIVA

El passat 17 d'abril vam desplaçar la nostra oficina d'atenció al públic on més afluència hi havia: L'àrea recreativa del **pantà de Buseo**.
Més de 200 persones, aprofitant el bon temps, van decidir celebrar la Pasqua en aquest idíl·lic entorn.

La major part dels visitants eren grups familiars o d'amics de la província de València amb autorització per a acampar.

Vam estar proporcionant informació als acampadors, sobre **bones pràctiques ambientals**, rutes, accessos, equipaments d'ús públic, etc. A més, vam aprofitar per a realitzar unes **enquestes** de demanda i satisfacció del visitant, ja que ens seran molt útils a l'hora de conéixer les seues preferències i poder promoure polítiques de gestió de l'espai natural protegit.

Tendes de campanya a l'àrea recreativa de Buseo

DESBROSSAMENTS I PODES A LA CASETA DE LA PERDIZ

Desbrossaments, podes i triturat en La Caseta de la Perdiz (Sot de Chera)

Durant aquests primers mesos de l'any, la brigada del Parc Natural de Chera-Sot de Chera ha realitzat una gran labor de desbrossaments, podes, i triturat de fustes i llenyes en la zona de la **Caseta de la Perdiz**, a Sot de Chera.

Aquests treballs **d'aclarida selectiva** són fonamentals per a la regeneració de la coberta vegetal, eliminació d'exemplars malalts o deteriorats, peus mal conformats o danyats, etc.

Al mateix temps, en eliminar una certa quantitat d'arbres i arbustos es concentra el creixement en un nombre menor d'exemplars per a evitar una falta de vigor generalitzada.

RETIRADA DE LLENYA PER A EVITAR EL RISC D'INCENDI EN ALERTA 3

Quan el **risc d'incendi** és extrem, a la Comunitat Valenciana es produeix el que coneixem com **Alerta 3** d'incendis forestals. Si la quantitat de combustible potencial en la muntanya és excessiva, en aquestes ocasions podria ocórrer un incendi el qual es veuria incrementat per aquests nuclis de llenya dispersa.

Per a evitar aquests episodis i minimitzar el risc, la brigada del PN realitza de manera periòdica **retirades de llenya** en l'àmbit del parc, i d'aquesta manera reduir el perill d'incendis forestals.

Retirada de llenya a La Caseta de la Perdiz (Sot de Chera)

PLUGES TORRENCIALS DE PRINCIPI DE PRIMAVERA

Els primers dies de primavera del passat mes de març de 2022 es van registrar pluges que van deixar fins a **222,8 litres/m² en 24 hores** a Chera. A causa d'això, i en els següents dies, el pantà de Buseo va passar només en un dia d'1,56 hm³ embassats a 3,52 hm³.

En conseqüència, es va haver de realitzar un **desembassament** per a controlar el cabal del riu i evitar inundacions cap al municipi de Sot de Chera, ja que l'aigua de l'embassament amenaçava de desbordar pel sobreeixidor.

Pantà de Buseo (Chera) després de les pluges torrencials (març 2022)

Per aquestes raons, els danys ocasionats en les diferents senderes, àrees recreatives i equipaments varis del Parc Natural, han sigut quantiosos.

Durant aquests dos últims mesos de març i abril, la brigada del Parc Natural ha dedicat gran part dels seus esforços a labors com a **condicionament de sendes**, retirada d'elements arrossegats per la riuada i les pluges, reparació i recol·locació de senyals, o retirada, reparació i col·locació de diversos elements com ponts, murs, etc.

El pont de fusta pròxim a la font Del Pocillo, arrancat i depositat aigües avall després de les pluges

Estat de la pista forestal en el Garroferal després de les pluges

Reparació dels senyals indicatius cap a l'Oasi de Papallones per part de la brigada

notícies

CELEBRACIÓ AL MAIG DE L'ANIVERSARI DE L'OASI DE PAPALLONES I FESTA DE PRIMAVERA

A finals d'aquest mes de maig, se celebrarà a la zona del Cerrao de Sot de Chera el 2n aniversari de l'**Oasi de Papallones** del Parc Natural de Chera-Sot de Chera.

Amb la col·laboració de l'Aj. de Sot, es faran diverses activitats per a la població local i celebrar d'aquesta manera l'arribada de la primavera.

DESPRENIMENTS EN EL CHORRERO DE LA GARITA: PROCESSOS DE FORMACIÓ-DESTRUCCIÓ DEL TRAVERTÍ

L'equip tècnic de Vaersa està treballant en un projecte per a minimitzar el risc per als visitants i posar en valor de nou aquest icònic paratge de Chera. Cal recordar que els processos de formació-destrucció del travertí de la cascada són cíclics, amb el conseqüent risc implícit d'acostar-se massa a la zona de la cascada.

Recordem que, a l'hora de gaudir de la naturalesa, abans de res… precaució!

Visita de tècnics de VAERSA a la Garita (Chera)

CELEBRACIÓ DE LA JUNTA RECTORA DEL PARC NATURAL

El passat 1 de març de 2022 es va celebrar a l'Ajuntament de Sot de Chera la Junta Rectora del Parc Natural, a la qual van acudir nombroses entitats participants.

Entre altres temes, es va abordar l'aprovació de l'acta anterior, les memòries de gestió 2020 i 2021, la proposta del pla anual de gestió 2022, i la modificació de la llei de Turisme, exposada per Gregorio Somolinos, representant de la Conselleria deTurisme de la Generalitat.

.

Assistents a la Junta Rectora 2022

APROVADA LA REVISIÓ DEL PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS DEL PARC NATURAL

La Conselleria d'Emergència Climàtica i Transició Ecològica ha aprovat la revisió del **Pla de Prevenció d'Incendis Forestals** del Parc Natural de Chera-Sot de Chera.

La planificació, amb una vigència de 10 anys, inclou una bateria d'actuacions per import de 10.147.697 euros.

Més informació **ACÍ** i **ACÍ**

Col·labora amb nosaltres

Si vols donar la teua opinió o que publiquem les teues fotos del parc natural

Anima't i posa't en contacte amb nosaltres:

parque_cherasotdechera@gva.es

SOPA DE LLETRES

Localitza en aquesta sopa de lletres el nom de 20 arbres i arbustos de la zona mediterrània.

A	N	I	Z	L	A	F	W	T	O
T	Y	P	K	S	I	Q	A	B	L
R	H	F	A	G	A	R	J	U	L
U	Z	A	U	L	O	L	E	C	A
M	A	E	N	N	M	R	V	L	G
D	R	B	G	I	U	E	L	I	R
A	E	E	K	O	V	O	R	U	A
I	R	W	R	I	R	A	Q	A	M
C	E	U	N	E	L	J	S	H	D
A	P	Y	R	B	R	Z	U	V	T
C	A	G	E	S	M	I	L	E	R
A	V	R	A	R	B	O	C	E	R

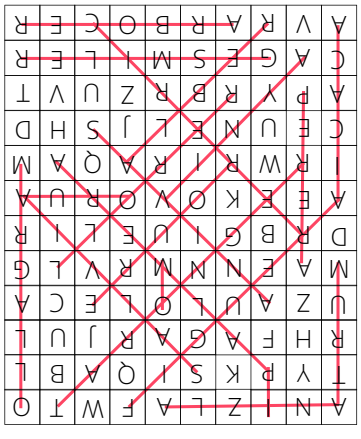

SOLUCIÓ:

Alzina, figuera, gesmiler, sàlvia, palmera, savina, llorer, margallió, cirerer, perera, aurió, vinya, àlber, acàcia, arbocer, pi, murta, roure, taronger, om.

EL CURIÓS APARELLAMENT DE L'ESPIADIMONIS

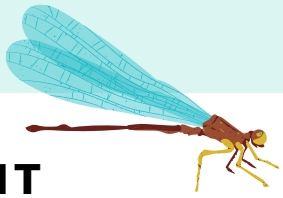

La forma que tenen els espiadimonis (***Zygoptera***) d'apariar-se és fascinant. Aquests odonats es reprodueixen de la manera següent:

El mascle **transfereix esperma** de la seua obertura genital primària als seus genitals secundaris, tots dos en diferents segments del seu abdomen. Després, subjecta la femella pel clatell amb els seus apèndixs anals de l'extrem del seu abdomen i vola amb la femella en tàndem fins a una branca segura.

Com que l'orifici genital de les femelles es troba en el 8é segment abdominal, però l'òrgan copulador dels mascles en el 2n, mentre el mascle l'agarra pel clatell, la femella ha de **corbar el seu abdomen** cap avant per a prendre l'esperma dels genitals secundaris del mascle.

Amb aquesta forçada postura es forma la silueta d'un **cor**, símbol de l'amor dels éssers humans des de fa segles.

A més, el mascle neteja l'òrgan copulador de la femella de restes de semen de mascles rivals, abans d'introduir la seua esperma en l'òrgan genital de la femella. Al·lucinant!

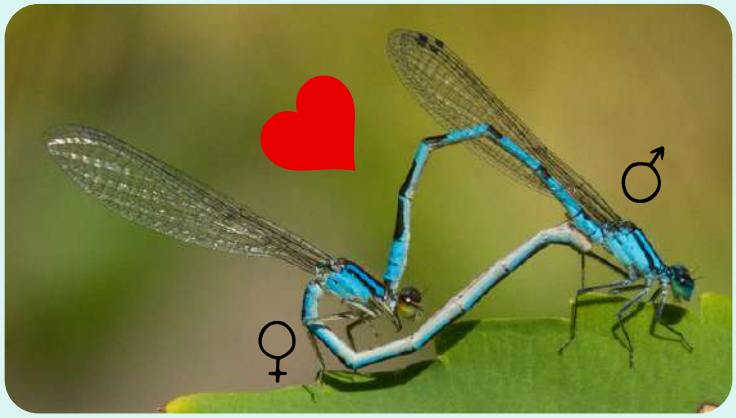

Detall de l'aparellament de dos espiadimonis

Sabies que...?

A Espanya existeixen 9 espècies d'aquests escarabats de llum anomenats cuques de llum. En concret la cuca de llum mediterrània (*Nyctophila reichii*) és la més fàcil d'observar al nostre parc. Tant larves com adults, utilitzen una molècula anomenada luciferina per a produir bioluminescència.

OFICINA DEL PARC NATURAL DE CHERA- SOT DE CHERA

TELÈFON MÒBIL: 606 857 028

TEL. OFICINA CHERA: 961 839 610

TEL. OFICINA SOT DE CHERA: 961 839 620

EMAIL: PARQUE_CHERASOTDECHERA@GVA.ES

PÀGINA WEB: WWW.PARQUESNATURALES.GVA.ES/ES/WEB/PN-CHERA-SOT-DE-CHERA

Horari: 9:00 a 14:00 h, dilluns a divendres.
Consulteu abans de fer la visita.

GENERALITAT VALENCIANA | TOTS A UNA veu

parc natural de chera-sot de chera

Edició: Equip tècnic del Parc Natural de Chera -Sot de Chera
Paula Poveda, Diego Sánchez